

y así el primer cargo que le hace Bouquet procede de no buena inteligencia.

El segundo de los años que reinó Honorio tiene más fundamento en la edición de Sirmundo; pero en la nota 9 mostramos el fundamento que hay para decir que no debe reducirse á Idacio, sino al que interpoló su cronicón.

El tercer cargo del modo de contar los años de Valentiniano tampoco es contra Idacio, sino contra el interpolador, pues desde el año 26 de Valentiniano empieza el principal vicio, como mostramos en la nota 14. Y así los defectos que hay en aquella parte no penden de que Idacio mudase las épocas de aquel emperador, como juzgó Bouquet, sino de haberse mezclado diferente mano. Lo mismo digo de los años de Avito, y áun de los de Marciano, de que habla despues aquel autor en las advertencias marginales. Ea órden á lo que se añade allí tratarémos en la última nota, donde nos remitimos.

CAPITULO VII.

IDATII EPISCOPI CHRONICON.

PRAEFATIO.

Idatius servus D. N. Jesu-Christi, universis fidelibus in Domino nostro Jesu-Christo, et servientibus ei in veritate, salutem.

Probatissimorum in omnibus virorum studia, quos praecipue in Fide Catholica, et conversatione perfecta testes veritatis divini cultus docet assertio, ut ornantur decore ditorum, ita et commendantur honore meritorum, ut miram in omni opere suo obtineant firmitatem. Verum Idatius provinciae Gallæciæ natus in Augusta civitate, mage divino munere, quam proprio merito, summi Præsul creatus officii, ut extremus plagæ, ita extremus et vitæ, perexiguum informatum studio sæculari, multo minus docilis sanctæ lectionis volumine salutari; sanctorum et eruditissimorum Patrum in præcedent, opere suo pro capacitate proprii sensus a verbi, ostensum ab his secutus exemplar. Quorum primus Eusebius, Cæsariensis episcopost qui ecclesiasticas sui numeri libris scripsit historias, ab initio Nini regnantis Assyriis, et Sancti Abrahamæ Patriarchæ Hebræis, et reliquorum contemporales his annos Regum, in vicissimum Constantini Augusti quo imperabat annum, græci sermonis Chronographiæ concludit historia. Post hunc successor syngrapheus, perfectus universis factorum ditorumque mo-

nimentis, Hieronymus presbyter idem Eusebii cognomento, de græco in latinum scripturæ hujus interpres, a vicesimo anno supradicti Imperatoris in quartum decimum Valentis Augusti annum subditam texit historiam. Esto ut in sanctis quibus deguit Hierosolymorum locis, a memorato Valentis anno in tempus, quo in præsentem vitam duravit, forte quam plurima de his quæ sunt insecuta subjecerit: quia haud umquam, dum valuit, a diverso styli opere cessavit. Quem quodam tempore propriæ peregrinationis in supradictis regionibus adhuc infans vidisse me certus sum. Qui post aliquot annos beato ut erat mansit in corpore. Si tunc proprio operi quod subdidit aliqua subjunxerit, apud eos ad quos scriptorum ejus omne opus vel summa pervenit, certa et plena cognitio est. Sed quoniam in cujusdam studii sui scriptura dixisse eum constat, debacchantibus jam in romano solo barbaris omnia haberi permixta atque confusa, opinamur ex hujus indicio sermonis, in hoc per se annorum volumine subdito de successione temporum ab ipso nihil adjectum. Tamen quia ad nostri temporis cursum, ut superior lectio docet, descriptio defluxit annorum, cum membrana hujus historiae curam contigisset expertis, mentem monuit imperiti, ut de cognitis, etsi in omnibus impari gressu, vel vestigiis se substerneret præcessorum. Quæ fideli suscipiens cordis intuitu, partim ex studio scriptorum, partim ex certo aliquantum relatu, partim ex cognitione quam jam lacrymabile propriæ vitæ tempus ostendit, quæ subsequuntur adjecimus. Quorum continentiam gestorum et temporum, qui legis ita discernes. Ab anno primo Theodosii Augusti in annum tertium Valentiniani Augusti, Placidia Regina filii, ex supradicto a nobis conscripta sunt studio, vel ex scriptorum stylo, vel ex relationibus indicantur. Exin immerito ad lectus ad episcopatus officium, non ignarus omnium miserabilis temporis ærumnarum, et conclusi in angustias Imperii Romani metas subdidimus ruituras, et quod est luctuosius, intra extremam universi orbis Gallæciam deformem ecclesiastici ordinis statum, creationibus indiscretis honestæ libertatis interitum, et universæ propemodum in divina disciplina Religionis occasum ex furentium dominantem permixta iniquarum perturbatione nationum. Hæc jam quidem inserta; sed posteris in temporibus quibus offenderint, relinquimus consummanda.

IDATII EPISCOPI CHRONICON

Años de Abraham.	Olimpiadas.	Imp.	Años de Cristo.
2389	289	Romanorum XXXIX. Theodosius per Gratianum in consortium regni adsumptus, cum ipso, et Valentiniano juniore regnat annis XVII.	
2396	ANNO 4	1 Theodosius, natione Hispanus, de Provincia Gallæciæ, Civitate Cauca (1), à Gratiano Augustus appellabatur. Inter romanos, et gothos multa certamina consequuntur.	379
2397	CCXC	2 Theodosius Constantinopolim ingreditur in primo Consulatu suo, quem cum Gratiano agebat Augusto. Alexandria XXI habetur Episcopus, Theophilus, vir eruditissimus, insignis, qui a primo Consulatu Theodosii Augusti Laterculum per centum annos digestum de Paschæ observatione composuit.	380
2398	2	3 Athanaricus rex Gothorum apud Constantinopolim, decimo quinto die ex quo a Theodosio fuerat susceptus, interijt.	381
2399	CCCCXX VII. Jobeleus ex quo Dominus ascendit.	4 Gothi infida Romanis pace se tradunt.	382
MM.CCCC	4	5 Theodosius, Arcadium filium suum Augustum appellans, regni facit sibi esse consortem. (Prætera época de Arcadio.)	383
2401	CCXCI	6 Honorius nascitur filius Theodosii. Legati Persarum ad Theodosium Constantinopolim veniunt.	384
2402	2	7 (2)	385
2403	3	8 Greothingorum gens a Theodosio superatur. Priscillianus declinans in hæresim Gnosticorum, per Episcopos, quos sibi in eadem pravitate collegerat, Abulæ Episcopus ordinatur: qui aliquot Episcoporum conciliis auditus, Italiam petit, et Romam. Ubi ne ad conspectum quidem Sanctorum Episcoporum Damasi, et Ambrosii receptus, cum his cum quibus iverat, redit ad Gallias. Inibi similiter a Sancto Martino Episcopo, et ab aliis Episcopis hæreticus judicatus, appellat ad Cæsarem, quia in Gallis his diebus potestatem tyrannus Maximus obtinebat Imperii.	386
2404	4	9 Arcadii quinquennalia celebratur. Ramanae Ecclesiæ XXXVI habetur Episcopus Siricius. Priscillianus propter supradictam hæresim ab Episcopatu depulsus, et cum ipso Latronianus laicus, aliquantique sectatores ejus apud Treverim sub tyranno Maximo cæduntur. Exin in Gallæciam Priscillianistarum hæresis invasit.	387

(1) Véase la nota 1.

(2) Véase la nota 2.

Años de Cristo.

Años de Abraham. Olimpiadas. Imp.

Años de Abraham.	Olimpiadas.	Imp.	Años de Cristo.
2405	CCXCII	10	388
			Maximus tyrannus occiditur per Theodosium tertio lapide ab Aquileia quinto kalendas Augustas, et eodem tempore, vel ipso anno in Gallis per Arbogastem Comitem filius Maximi, nomine Victor, extinctus est. Cynegius Theodosii praefectus habetur illustris, qui factis insignibus praeditus, et usque ad Aegyptum penetrans, gentium simulacra subvertit.
2406	2	11	389
2407	3	12	390
2408	4	13	391
2409	CCXCIII	14	392
	CCCCXXX		
MMCCCCX	2	15	393
2411	3	16	394
2412	4	17	395
			Theodosius in valetudine hydropsis apud Mediolanum defunctus est anno regni sui XVII. Et iste annus, qui Theodosii XVII, ipse Arcadii, et Honorii in initio regni eorum primus est: quod ideo indicatur, ne olympiadem quinque annorum turbet adjectio, in hoc loco tantum propter regnantium inserta principium.
000	0	1	000
			(1) Romanoarm XL Arcadius, et Honorius Theodosii filii, defuncto Patre regnam annis XXX.
2413	CCXCIV	2	396
2414	3	(2)	397
2415	4		398
2416	5		399
2417	CCXCV	6	400
			(3) In provincia Carthaginensi in civitate Toletu synodus episcoporum contrahitur: in qua quod gestis continetur, Symphosius, et Dictinius, et alii cum his Gallaciae Provinciae episcopi, Priscilliani sectatores, haeresim ejus blasphemissimam cum adsertore eodem professionis suae subscriptione condemnant. Statuuntur quaedam etiam observanda de ecclesiae disciplina, communicante in eodem concilio Ortigio episcopo, qui caelenis fuerat ordinatus, sed agentibus Priscillianistis pro fide catholica pulsus factionibus exulabat.
2418	7		401
2419	8		402
			Solis facta defectio tertio Idus Novembris feria III (3). Romam Ecclesiae XXXVIII habetur episcopus Innocentius.
MMCCCCXX	4	9	403
2421	CCXCVI	10	404
			Constantinopoli Joannes episcopus praedicatur insignis, qui ob fidem catholicam euxodiam Arcadii uxorem infestissimam patitur Arianam.
2422	11		405
2423	12		406
			Hierosolymis Joannes, Caesarea Eulogius, Cyru Epiphanius, Alexandria Theophilus qui supra, episcopi habentur insignes.
2424	13		407
			Hieronimus Presbyterio praeditus in Bethleem Judaecia vicinia consistens, praecipuus habetur in cunctis.
			Post suprascriptos sane Arianos, qui Hierosolymis ante Joannem Episcopi fuerint, Idatius, qui haec scribit, scire non potuit. Hunc vero Sanctum cum Sanctis Eulogio, Theophilo, et Hieronymo vidit et infantulus, et pupillus.
2425	CCXCVII	14	408
2426	15	(5)	409
			(Muerte de Arcadio.)
			(5) Alani, et Wandali, et Suevo Hispanias ingressi Era CCCCXLVII, alii quarto Kalendas, alii tertio Idus

(1) V. el § 7, núm. 103.
 (2) V. la nota 3.
 (3) V. la nota 4.
 (4) V. la nota 5.
 (5) V. la nota 6.

(1) V. el § 7, núm. 103.
 (2) V. la nota 6.

Años de Abraham. Olimpiadas. Imp.

Años de Cristo.

				Octobris memorant die, tertia Feria, Honorio VIII et Theodosio Arcadii filio III Consulibus.
2427	3	16	410	(1) Alaricus Rex Gothorum Romam ingressus, cum intra et extra Urbem caedes agerentur, omnibus indultum est, qui ad Sanctorum limina confugerunt. Placidia Theodosii filia, Honorii Imperatoris soror, a Gothis in Urbe capta. Alaricus moritur, cui Ataulfus succedit in regno. Barbari, qui Hispanias ingressi fuerant, caede depradantur hostili. Pestilentia suas partes non segnius operatur.
				(2) Debacchantibus per Hispanias Barbaris et saevientibus nihilominus pestilentiae malo, opes, et conditam in uribus substantiam tyrannicus exactor diripit, et miles exhaurit: fames dira grassatur, adeo ut humanae carnes ab humano genere vi famis fuerint devoratae: matres quoque necatis, vel coctis per se, natorum suorum sint pastae corporibus. Bestiae occisorum gladio, fame, pestilentia, cadaveribus adsuetae, quosque hominum fortiores interimunt, eorumque carnibus pastae, passim in humani generis efferantur interitum. Et ita quatuor plagis, ferri, famis, pestilentiae, bestiarum, ubique in todo Orbe saevientibus, praedictae a Domino per Prophetas suos adnuntiationes implentur.
2428	4	17	411	Subversis memorata plagarum grassatione Hispaniae Provinciis, Barbari ad pacem ineundam, Domino miserante conversi, sorte ad habitandum sibi Provinciarum dividunt Regiones: Gallaciam Wandali occupant et Suevo, sitam in extremitate Oceani maris occidua. Alani Lusitaniam, et Carthaginensem Provincias: et Wandali, cognomine Silingi, Baeticam sortiuntur. Hispani per Civitates et Castella residui a plagis, Barbarorum per Provincias dominantium se subjiciunt servituti. Constantinus, post triennium invasa tyrannidis, ab Honorii duce Constantio intra Gallias occiditur.
2429	CCXCVIII	18	412	Jovinus, et Sebastianus fratres intra Galliam, et in Africa Heraclianus pari tyrannidis infantur insania. Augustinus Hipponensis Episcopus habetur insignis, inter cujus studia magnifica, Donatistas ab eo Dei adjutorio superatos, probata fides demonstrat auctorum.
MMCCCCXXX	2	19	413	Jovinus, et Sebastianus, oppressi ab Honorii ducibus, Narbona interfecti sunt. Gothi Narbonam ingressi vindemiae tempore. Heraclianus movens exercitum de Africa adversus Honorium, Utriculo in Italia in conflictu superatus, effugit in Africam, caesis in loco supradicto L. millibus armatorum. Ipse post Carthagine in aede Memoriae per Honorium percussoribus missis occiditur.
2431	3	20	414	Ataulfus apud Narbonam Placidiam duxit uxorem: in quo propheta Danielis putatur impleta, qui ait filiam Regis Austri sociandam Regi Aquilonis: nullo tamen ejus ex ea semine subsistente.
2432	4	21	415	Hierosolymis Joanne de quo supra Episcopo praesidente, Sanctus et primus post Christum Dominum martyr Stephanus revelatur. Hieronymus, qui supra, praecipuus in omnibus, elementorum quoque peritissimus hebraeorum, in lege Domini, quod scriptum est, diurna, nocturnaue meditatione continuus, studia operis sui reliquit innumera. Ad ultimum Pelagianorum sectam cum ejusdem auctore, adamantino veritatis malleo contrivit. Adversus hos, et alios haereticos extant ejus probatissima monumenta.

(2) V. la nota 6, núm. 2.
 (3) V. la nota 6, núm. 2.

(1) V. el § 7, núm. 103.
 (2) V. la nota 3.
 (3) V. la nota 4.
 (4) V. la nota 5.
 (5) V. la nota 6.

Años de Abrahan. Olimpiadas. Imp. Años de Cristo.

- 2433. IIIV CCXCIX. 22. Ataulfus a Patricio Constantio pulsatus, ut relicta Narbona Hispanias peteret, per quemdam Gothum apud Barcinonam inter familiares fabulas jugulatur. Cui succedens Walia in regno, cum Patricio Constantio pace mox facta, Alanis, et Wandalis Silingis, in Lusitania, et Bætica sedentibus, adversatur. Alexandrinæ Ecclesiæ post Theophilum quis præsedere, ignoravi hæc scribens. Constantius Placidiam accepit uxorem. Fredibalum Regem gentis Wandalorum, sine ullo certamine ingeniose captum, ad Imperatorem Honorium destinat.
- 2434. 23. Walia Rex Gothorum, Romani nominis causa, intra Hispanias cædes magnas efficit barbarorum.
- 2435. 24. Solis facta defectio die decimo quarto Kal. Augusti, qui fuit VI Feria (1).
- 2436. 4. 25. (3) Durante Episcopo quo supra, gravissimo terremoto sancta in Hierosolymis loca quassantur, et cetera de quibus in gestis ejusdem Episcopi scripta declarant. Wandali Silingi in Bætica per Walliam Regem omnes extincti. Alani, qui Wandalis, et Suevis potentabantur, adeo cæsi sunt a Gothis, ut extincto Atace Rege ipsorum, pauci, qui superfuera, abolito regni nomine, (de) Gunderici Regis Wandalorum, qui in Gallæcia resederat, se patrocinio subjugarent. Gothi intermisso certamine, quod agebant, per Constantium ad Gallias revocati, sedes in Aquitanica a Tolosa usque ad Oceanum acceperunt. Wallia eorum Rege defuncto, Theodores succedit in regno. (4) Inter Gundericum Wandalorum, et Hermericum Suevorum Reges certamine orto, Suevi in Nervasis montibus obsidentur a Wandalis. Valentinianus Constantii et Placidia filius nascitur. In Gallicana Regione in Civitate Biterris multa signa effecta terrifica, Paulini Epistola ejusdem Civitatis Episcopi enarrat ubique directa.
- 2437. CCC. 26. Wandali Suevorum obsidione dimissa, instante Asterio Hispaniarum Comite, et sub Vicario Maurocello, aliquantibus Bracaræ in exitu suo occisis, relicta Gallæcia ad Bætiam transierunt. Honorius apud Ravennam Constantium consortem sibi facit in regno.
- 2438. 27. Constantius Imperator Ravennæ moritur in suo tertio Consulatu (ya cumplido).
- 2439. 3. 28. Castinus Magister militum cum magna manu et auxiliis Gothorum, bellum in Bætica Wandalis infert; quos cum ad inopiam vi obsidionis arctaret, adeo ut se tradere jam pararent, inconsulte publico certamine confligens, auxiliorum fraude deceptus, ad Tarraconam victus effugit. Bonifacius palatium deserens Africam invadit.
- MMCCCCXL. 4. 29. (5).
- 2441. CCCI. 30. Honorius actis tricenalis suis Ravennæ obiit. Paulinus nobilissimus et eloquentissimus, dudum con-

(1) V. la nota 7.
 (2) Véase la nota 8.
 (3) Véase la nota 8, núm. 3.
 (4) Véase la nota 8, núm. 3.
 (5) Véase la nota 9.

Años de Abrahan. Olimpiadas. Imp. Años de Cristo.

- 2442. 2. 1. Theodosius Valentinianum, amita suæ Placidia filium, Constantinopoli Cæsarem facit, et contra Joannem mittit: sub quo Ducibus qui cum eo per Theodosium missi fuerant apud Ravennam primo anno invasæ tyrannidis occiditur, et Felix Patricius ordinatur ex Magistro militum. Valentinianus, qui erat Cæsar, Romæ Augustus appellatur. Joanes arripit tyrannidem.
- 2443. 3. 2. Romanæ Ecclesiæ XLI præsidet Episcopus Cælestinus.
- 2444. 4. 3. (Epoca del obispado de Idacio).
- 2445. CCCII. 4. Gundericus Rex Wandalorum capta Hispali, cum impie elatas manus in Ecclesiam Civitatis ipsius extendisset, mox Dei judicio dæmone correptus interiit. Cui, ut aliquorum relata habet, effectus apostata, de Fide Catholica in Ariam dictus est transisse perfidiam.
- 2446. 2. 5. Gaisericus Rex de Bætica Provincia litore cum Wandalis omnibus, eorumque familiis, mense Majo ad Mauritaniam et Africam relictis transit Hispaniis. Qui priusquam pertransiret, admonitus Hermigarium Suevum vicinas in transitu suo Provincias deprædare, recursu cum aliquantibus suis facto, prædantem in Lusitania consequitur. Qui haud procul de Emerita, quam cum Sanctæ martyris Eulaliæ injuria spreverat, multis per Gaisericum cæsis, ex his quos secum habebat, arrepto ut putavit, Euro velocius fugæ subsidio, in flumine Ana divino brachio præcipitatus interiit. Quo ita extincto, mox quo cæperat Gaisericus enavigavit (2).
- 2447. 3. 6. Suevi sub Hemerico Rege medias partes Gallæciæ deprædantes, per plebem, quæ Castella tutiora tenebat, acta suorum partim cæde, partim captivitate, pacem quam ruperant, familiarum quæ tenebantur redibitione instaurant. Per Aetium Comitem non procul ab Arelate quædam Gothorum manus extinguitur, Anaolfo Optimato eorum capto. Juthungi per eum similiter debellantur, et Nori. Felix qui dicebatur Patricius Ravennæ tumultu occiditur militari.
- 2448. 4. 7. Aetius Dux utriusque militiae Noros edomat rebellantes. Rursum Suevi initam cum Gallæcis pacem libata sibi occasione conturbant. Ob quorum deprædationem Idatius Episcopus ad Aetium Ducem, qui expeditionem agebat in Galliis, suscipit legationem. Vetto, qui de Gothis dolose ad Gallæciam venerant, sine aliquo effectu redit ad Gothos.
- 2449. CCCIII. 8. Superatis per Aetium in certamine Francis, et in pace susceptis, Censorius Comes legatus mittitur ad Suevos, supradicto secum Idatio redeunte. Bonifacius in æmulationem Aetii de Africa per Placidiam evocatus, in Italiam ad Palatium redit. Qui de-

(1) Véase la nota núm. 4.
 (2) Véase la nota 10.